

Posudek vedoucího diplomové práce
Dějiny obce Postřekova
Bc. David Vavřík

Po bakalářské práci, v níž se D.Vavřík zabýval především kulturními, demografickými a sociálními otázkami v 19. století v chodské vsi Postřekově, k níž jej vážou rodinné vazby, se nyní odhodlal k počínu velkorysejšímu – k sepsání celých postřekovských dějin, od první zmínky ve 14. století po přelom 80. a 90. let minulého století. Ačkoli takový rozsah může u kvalifikační práce vyvolávat rozpaky, zde šlo o cílený úkol, jelikož Postřekov dosud své dějiny v podstatě nemá a u autorova díla se, pochopitelně po adekvátních úpravách, do budoucna (věřme) počítá s knižním publikováním. Rozsahem práce monumentální jistě je, nicméně na počtu stran kvalita přece jen nezáleží.

Po stručném úvodu přichází na řadu stejně stručná charakteristika obce jako takové a pak již první část pojednání, od první zmínky až po rok 1848, který autor považuje za nejvýznamnější historický mezník. S tím lze (jestliže v obci nebyl třeba požár, po němž by ji bylo nutno znovu celou vybudovat, nebo jiná klíčová událost) zajisté souhlasit, protože uvedeným datem neskončily pro Postřekovské jen robotní povinnosti a závislost na pozemkové vrchnosti, ale vzápětí získali i obecní samosprávu. Je otázkou, zda nebylo vhodné alespoň stručně nastínit i prehistorický vývoj postřekovské krajiny – autor každopádně svůj výklad začíná příchodem Chodů (českého původu), k níž podle jedné z hypotéz mělo dojít za knížete Břetislava I., spíše však ještě o něco dříve. Postřekov, konkrétně doložený roku 1325, náležel pod Domažlice a pod chodovskou rychtu, jenže ačkoli šlo o královské zboží, docházelo k častým zástavám tohoto majetku už od konce 14. století a na konci století dalšího město s okolím takto získali Švambergové. Během 16. století s nimi měli nejednou spory, odvolávajíc se na své svobody a privilegia, vrcholem útlaku se tehdy stala vláda Petra ze Švamberka, přičemž situace se poměrně uklidnila až finančně náročným výkupem ze strany chodských vsí v roce 1572.

Ačkoli se až do počátků třicetileté války Chodové museli nadále přit jak s uvedeným rodem, tak s královskými Domažlicemi, své postavení si udrželi. Po Bílé hoře však byli zastaveni Lamingenům, šlechtickému rodu původem ze sousedního Bavorska. D. Vavřík poté sleduje vyostření sporů mezi Chody a několika lamingenovskými generacemi až po tragické vyústění za proslulého „Lomikara“ a jeho mytizovaného protivníka Koziny. Hned po těchto událostech se postřekovskou, resp. chodskou vrchností stali Stadionové, vykonávající vrchnostenská práva až do onoho přelomového roku. Vavříkův výklad je zde čtivý, bohužel, pokud vůbec čerpal z vícera zdrojů, neuvádí je – vystačil si na bezmála padesátí stranách (!) jen s kompilací starší studie Františka Roubíka. Což je příliš málo, existuje i další literatura (Teplý-Chodové ve sporu s Lomikary, Maur-Kozina a Lomikar; aj.), jejich díla ale nejsou bohužel ani v seznamu literatury. Pramenné studium pak chybí zcela. Navíc – příslušné pasáže nejsou ani tak o Postřekovu, jako obecně o Chodech a jejich sporech.

Lepší situace nastává v tomto ohledu až od druhé části, kde se již autor mohl opřít i o vlastní výzkum, paleograficky dostupnější zdroje a o výpovědi pamětníků. Politický vývoj rozdělil na dobu od roku 1848 do Mnichova (1938) a na dobu od německé okupace po pád železné opony. Za zmínku na tomto místě stojí zvláště obsírný výklad událostí za druhé světové války, na jejímž konci se Postřekovští dočkali osvobození americkou armádou, ale také svých největších bojových ztrát při střetu s ustupujícími Němci. Bohužel, autor je mimořádně skoupý na citace (na s. 65 a 66 není ani jediná!), takže čtenář netuší, zda veškeré zdejší informace pocházejí z publikace o dějinách obce z pera jeho předchůdců. Patrně jde však rovněž o kompilaci. Za nejpřínosnější můžeme tedy považovat až autorova pojednání o jednotlivých dílčích problematikách, demografickým a náboženským vývojem počínaje, dále

přes obecní správu, hospodářství, kulturu, školství až po postřekovskou každodennost a významné osobnosti. Zde nechybějí prameny ověřená tvrzení, tabulky a nová zjištění. Co do bližšího komentáře, mohu odkázat na svůj posudek Vavříkovy bakalářské práce. Je nicméně škoda, že autor nevyužil i materiály ze SOkA Domažlice, případně z plzeňské centrály, a spokojil se jen se zdroji obecní proveniencce (kroniky).

Ve výsledku vznikla práce z dobré poloviny kompilativní, jako vlastivědné pojednání nicméně standardní a pro obec a její osvětu přínosná. Autorovy jazykové prostředky jsou na solidní úrovni, byť se nevyvaroval ani řady překlepů, ba vyložených lapsů (s. 66 – Ti...byly...popraveni), stejně jako nevhodných formulací – např. zkratka R-U (s. 58) se sem opravdu nehodí. Termín „školní socialismus“ (s. 6) by měl být vysvětlen. K seznamu pramenů a literatury jsem se již vyjádřil výše – v obojím jsou mezery. Obrazová příloha je pak vyčerpávající fotodokumentací pojednávané obce.

Navzdory uvedeným nedostatkům považuji práci, složenou z kompilace starší postřekovské historie a z poznatků z autorovy práce bakalářské pro dějiny novější, za **velmi dobrou** a doporučuji ji k obhajobě.

V Plzni dne 6. května 2016

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.